

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISH RED CRESCENT SOCIETY

TURKIYE KIZILAY DERNEĞİ

**Türkiye Kızılay Derneği
(Turkish Red Crescent Society)**

İle

**Türkiye Ulusal Verem Savaşı Dernekleri Federasyonu
(Turkish Federation of Anti-TB Associations)**

arasında

**“Verem Hastalığı ile Mücadelede
Orta Asya ve Kafkas Ülkelerinde
Doğrudan Gözetimli Tedavi Stratejisini (DGTS)
Destekleyici Program ve Projelerin
Uygulanması”**

konusunda

Mutabakat Zaptı

2008, Ankara

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISH RED CRESCENT SOCIETY

TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİ

KISALTMALAR VE AÇIKLAMALAR

Kızılay TUVSDF nu Verem BIP Kaynak Mobilizasyonu	Türkiye Kızılay Derneği Türkiye Ulusal Verem Savaşı Dernekleri Federasyonu Tüberküloz (TB) Bölgesel İşbirliği Program İnsan ve finansal kaynakların yapılan çalışmaya yönlendirilmesi. Hükümet Dışı Kuruluşlar (hükümetlerden yardım
NGO alan gönüllü kuruluş) Savunuculuk	Benzer sorunları paylaşan kişi veya grupların mevcut durumlarını değiştirmeye, iyileştirmeye yönelik olarak yerel, ulusal veya uluslararası alanda uygulanan politikaları değiştirme veya etkileme çalışmalarıdır. Uzun dönemli ve sürdürülebilir olması hedeflenir.
STK mayan gönüllü kuruluş) Toplumsal Bilinçlendirme – Veremle Savaş açısından (halkı verem hastalığından koruma, bulaşma, tanı ve tedavi konusunda bilgilendirmek) Ulusal Dernek Kızıllaç ve Kızılay Dernekleri :Her ülkede bir Kızılay veya Kızıllaç vardır. Ulusal Dernekler herkese açıktır . Her ulusal dernek kendi ulusal sınırları dahilinde faaliyetlerini sürdürür.	Sivil Toplum Kuruluşu (hükümetlerden yardım al-
Uluslararası Kızıllaç ve Kızılay Hareketi: Tüm dünyadaki Ulusal Dernekleri, Uluslararası Kızıllaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonunu ve Uluslararası Kızıllaç Komitesini ifade eder.	

A. GİRİŞ

Türkiye Verem Savaşı Dernekleri Federasyonu, 1918 yılından itibaren kurulmaya başlayan mahalli Verem Savaşı Dernekleri arasında iş birliğini sağlamak, derneklerle hükümetler arasında ilişkileri düzenlemek, veremle mücadele esaslarını standart hale getirmek ve uluslararası kuruluşlarda verem savaşı derneklerini temsil etmek üzere 1948 yılında Türkiye Ulusal Verem Savaşı Derneği olarak kurulmuştur. 1986 yılında TÜRKİYE ULUSAL VEREM SAVAŞI DERNEKLERİ FEDERASYONU adını almıştır.

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISHREDCRESCENTSOCIETY

TURKIYEKIZILAYDERNEĞİ

Amaçları;

1. Verem hastalığı konusunda bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasına yardımcı olmak;
2. Verem hastalığının etkeni, bulaşma yolları, korunma, tanı ve tedavisi konusunda halkı bilgilendirmek, eğitmek ve eğitimin sürekliliğini sağlamak;
3. Yurtiçinde Verem Savaşı Derneklerini desteklemek ve yakınlaşmalarını sağlamak, bu derneklerin çalışmalarını ilmi ve idari bakımdan standart hale getirmek ve tavsiyelerde bulunarak yol göstermek.
4. Derneklerin, hükümet ve diğer taraflar nezdinde olan işlerini takip etmek ve sonuçlandırmak;
5. Sağlıkla ilgili çalışan bütün kurum ve kuruluşlar ile veremle mücadele konusunda işbirliği yapmak;
6. Uluslararası verem savaşı örgütleriyle ilişkiler kurmak, toplantılarda dernekleri temsil etmektir.

Türkiye Kızılay Derneği, 11 Haziran 1868 yılında kurulan Kızılay; tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tâbi, kâr amacı gütmeyen, yardım ve hizmetleri karşılıksız olan ve kamu yararına çalışan bir gönüllü sosyal hizmet kuruluşudur. Kızılay, Uluslararası Kızılay-Kızılhaç Hareketinin temel ilkelerini paylaşır. Bunlar; insanîyetçilik, ayırım gözetmemek, tarafsızlık, bağımsızlık, gönüllü hizmet,, birlik ve evrensellik ilkeleridir.

Kızılay'ın misyonu; her nerede görülür ise, hiçbir ayırım yapmaksızın insanın acısını önlemeye veya hafifletmeye çalışmak, insanın hayatını ve sağlığını korumak, onun kişiliğine saygı gösterilmesini sağlamak ve insanlar arasındaki karşılıklı anlayışı, dostluğu saygıyı, işbirliğini ve sürekli barışı getirmeye uğraşmaktır. Kızılay'ın vizyonu ise, tüm toplumu kucaklayan ve tüm toplumun kucakladığı, ulusal ve uluslararası düzeyde saygınlığını ve hizmet kalitesini sürekli geliştiren bir yardım kuruluşu olmaktır. Kızılay olağan faaliyetlerinin yanı sıra, afet ve savaş hali gibi olağanüstü durumlarda farklı görevler üstlenir.

Olağan Durumlarda; sosyal yardım, gençlik, sağlık hizmetleri ve kan hizmetleri verir. Toplumun afetlere hazırlayan güvenli yaşam ve güvenli davranış eğitim hizmetleri verir.

Olağanüstü Durumlarda; afet durumunda, etkilenen kişilere devlet yardım götürene kadar acil barınma ve beslenme hizmetleri verir, Sağlık Bakanlığına destek olacak şekilde sağlık hizmetlerinde bulunur. Savaş durumunda yaralı ve hasta askerleri, savaş esirlerini ve sivilleri korumaya yönelik hizmetler verir. Askerlerin tedavi ve bakımlarına destek olur; savaş esirlerine yardım eder. Sivil halkın bakımını ve beslenme ihtiyaçlarını karşılar.

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISH RED CRESCENT SOCIETY

TURKIYE KIZILAY DERNEĞİ

Türk Kızılayı Kafkaslar, Orta Asya ve KKTC ülkeleri Kızılay ve Kızılhaç Derneklerine uzun bir süredir aynı ve nakdi insani yardım yapmaktadır. Kızılay, 24 Mayıs 2006 tarihinde Azerbaycan, Kırgızistan, Gürcistan, Kazakistan, KKTC, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan Ulusal dernekleriyle Ortak İşbirliği Anlaşması Deklarasyonu imzalamıştır. Bununla birlikte, bölgede zarar görebilir insanlara yardım faaliyetlerinin daha da güçlendirilmesi ve bölge ulusal derneklerin sağlık ve afet yönetim kapasitelerinin gelişmesinde işbirliğinin sağlanmasına yönelik Bölgesel İşbirliği Programı kurmuştur. BİP kapsamında Türk Kızılayı, Afet Yönetimi (AY), Tüberküloz (TB) projeleri ve ortaya çıkabilecek diğer projelerle, Orta Asya, Kafkaslar ve KKTC deki Ulusal Derneklerin kapasitelerini geliştirme ve güçlendirme yoluyla zarar görebilirliklerini azaltarak, afetlerle ortaya çıkabilecek ızdırabı dindirmek ve insan onurunu korumak misyonunu taşımaktadır.

B. İŞBİRLİĞİNİN AMACI

TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİ (*Bundan sonra KIZILAY olarak anılacaktır*) ve TÜRKİYE ULUSAL VEREM SAVAŞI DERNEKLERİ FEDERASYONU (*Bundan sonra TUVSDF olarak anılacaktır.*) Orta Asya (Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan) ve Kafkaslar (Azerbaycan, Gürcistan) ve KKTC bölgelerinde, veremle mücadele alanında geliştirecekleri program ve projelere yönelik işbirliği yapmaya karar vermişlerdir. Bu bölgelere, işbirliğinin sürdürülmesine bağlı olarak TUVSDF ve Kızılay'ın programa alacağı diğer bölgeler de dahil edilebilir.

Kızılay ve TUVSDF arasındaki işbirliğinin amaçları;

1. Orta Asya ve Kafkas ve KKTC bölgelerinde, bölge ülkelerin Ulusal Derneklerinin belirttikleri ihtiyaçlar doğrultusunda, Dünya Sağlık Örgütü'nün (*DSÖ olarak anılacaktır*) önerdiği Doğrudan Gözetimli Tedavi Stratejisini (*DGTS olarak anılacaktır*) destekleyici ve tamamlayıcı çalışmalar (Bkz: Mutabakat Zaptı- C.1 paragrafı) yapmak.
2. Türkiye'de veremle mücadele alanında yaklaşık bir yüzyıl içinde elde edilen ulusal sivil toplum birikimlerini bu ülkelerdeki Hükümet Dışı Kuruluşlara (NGO) ve Sivil Toplum Örgütlerine (CSO) aktarmaktır.

C. İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ

C.1. Çalışma Alanları

İşbirliği kapsamında; Bölgesel stratejik analiz ve planlama, politika seçimi, proje tekliflerinin hazırlanması, projelerin uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi, kaynak seferberliği, veremle mücadele için topluma yönelik halk sağlığı yaklaşımlarının geliştirilmesi, farkındalık yaratma, eğitimler ve savunuculuktur.

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISH RED CRESCENT SOCIETY

TURKIYE KIZILAY DERNEĞİ

C.2. Prensipler

Kızılay ve TUVSDF aşağıdaki prensipler doğrultusunda çalışacaklardır;

1. Hükümetler, uluslararası kuruluşlar, yerel ve ulusal tüm kamu/özel kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamaktan Kızılay sorumlu olacaktır. Bu koordinasyonda TUVSDF teknik ve bilimsel destek verecektir,
2. Kızılay bölgeden gelen taleplerin karşılanabilmesi sürecinde, projeleri; Fizibilitesi, sürdürülebilirliği, faydalanıcı ülkedeki Ulusal Dernek tarafından sahiplenilme düzeyi gibi konularda TUVSDF'nin teknik tavsiyesini göz önünde bulundurarak çalışma programına dahil edecektir,
3. Anılan bölgede yapılacak projelerin ana finansman ve koordinasyonunu Kızılay gerçekleştirecek; Projenin planlanması, yürütülmesi ve izlenmesi konusunda teknik destek ise TUVSDF tarafından verilecektir,
4. Kızılay ve TUVSDF "Ulusal ve Bölgesel Koordinasyon Mekanizmaları"yla uyumlu bir şekilde çalışacaklardır.
5. Taraflar bölgede verimle savaş konusunda etkin ve verimli olan yenilikçi yaklaşımları ve süreçleri desteklemek konusunda işbirliği içinde çalışacaklardır.
6. Taraflar bu işbirliği süresince açık bir iletişim yürütecekler ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda çalışacaklardır.
7. Her iki tarafın politika ve prosedürleri karşılıklı saygıya dayanarak ve uyum içinde yürütülecektir.
8. Taraflar bu işbirliğini genişletecek ve/veya uygulanacak program ve projelerde (faydalanıcı ülkenin Ulusal Derneği haricinde) diğer taraflarla yapılacak işbirliğinin usul ve esaslarına birlikte karar vereceklerdir.

C.3. İşbirliğinin Uygulanması

1. Kızılay ve TUVSDF, bölge ülkelerinde yapılacak program ve projeleri, gerek fizibilite ve sürdürülebilirlik gerekse bilimsellik açılarından tartışıp karara bağlamak üzere her iki tarafın temsilcilerinden oluşacak bir Teknik Yönlendirme Komitesi (Steering Committee) kuracaklardır.
2. Yönlendirme Komitesinin çalışma usul ve esasları ayrı bir protokol ile belirlenecektir.
3. Kızılay ve TUVSDF arasındaki işbirliğinin sürdürülmesi sırasında ülke Ulusal Derneklerden gelen talepler doğrultusunda uygulanacak her bir program ve proje konusu teklif, gözden geçirilerek taraflarca uygun bulunması halinde uygulanması öngörülen her bir proje için ayrı bir proje anlaşması yapılacaktır.

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISH RED CRESCENT SOCIETY

TURKIYE KIZILAY DERNEĞİ

4. Bölge Ulusal Dernekleriyle planlanan proje başlıkları net olarak belirlendiğinde TUVSDF ve Kızılay belirlenen özgün projeye yönelik görev ve sorumluluklarını proje mantığı çerçevesinde bir protokolle detaylı olarak tanımlayacaklardır.
5. TUVSDF kendi gönüllü uzman insan kaynaklarını, Kızılay da kendi uzman personeli ve gönüllülerini gerek Türkiye’de gerekse bölgedeki ulusal derneklerle birlikte bölgede harekete geçirmekte liderlik edecektir.
6. Gerek projelerin uygulanması süreçlerinde, gerek rutin izlemeler, ara değerlendirmeler gerekse nihai değerlendirmelerde Kızılay ve TUVSDF’nin görevlendirdiği uzmanlar, kurum dışı bağımsız uzmanlar ve bölge ulusal derneklerin proje sorumlularıyla işbirliği içinde çalışacaklardır. Bu çalışmanın koordinasyonunu Kızılay üstlenecek olup, her iki taraf birlikte ve verimli çalışma konusunda azami gayreti göstereceklerdir.
7. Kızılay, bölgede verem savaşı alanındaki yabancı uzmanlarla, Türk uzmanlarını bir araya getirerek bilgi ve deneyimlerin paylaşılmasında bir köprü rolü üstlenecektir.
8. Yurtiçi eğitimlerde TUVSDF, Kızılay personeline veremle savaş, verem savaş projeleri ve benzeri konularda eğitim ve bilgilendirme toplantıları düzenleyecektir.
9. Yurtiçi ve yurtdışında yürütülecek verem savaşı konusunda talep edilen eğitim çalışmalarında TUVSDF eğitim uzmanlarını görevlendirir. TUVSDF eğitim için gereken materyali hazırlar ve imkânları ölçüsünde çoğaltır.
10. TUVSDF, Kızılay ve bölge ülkeleri tarafından sağlanan verileri kullanarak stratejik analiz ve stratejik planlama, Ulusal Dernek taleplerinin değerlendirilip sürdürülebilir/yapılabilir bulunduğu projelendirilmesi, projelerin yürütülmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi, eğitim müfredatlarının hazırlanması ve savunuculuk ile farkındalık ana mesajlarının oluşturulması konularında teknik destek verecektir.
11. TUVSDF’nin görevlendireceği uzman ve eğiticilerin ulaşım, konaklama ve benzeri giderleri program ve/veya proje bütçesinden karşılanır. Görevlendirmelerin ve uygulamadaki tüm giderlerin maliyetleri Kızılay proje fonları ve diğer proje fonlarından karşılanacaktır.
12. Kızılay öncelikli olarak fonların arttırılması konusunda liderlik edecek olup TUVSDF özellikle küresel, bölgesel ve ulusal ek kaynakların araştırılması konusunda teknik destek verecektir.
13. Bu çalışmalarda uluslararası toplumun kabul ettiği ilke ve kurallar ile Kızılay’ın üyesi olduğu Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi ile verem savaşının ilkeleri rehber olacaktır.

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

TURKISH RED CRESCENT SOCIETY

TURKIYE KIZILAY DERNEĞİ

C.4. İşbirliği Yönetimi

Yönlendirme Komitesi yılda en az 4 (dört) kez toplanır.

Bu toplantılarda bölgesel stratejik plan çerçevesinde yapılan faaliyetler gözden geçirilir, yeni proje teklifleri değerlendirilir ve yürütülmekte olan projelerin ilerleme raporları incelenerek gerekli adımlar atılır.

Gerektiğinde bölgedeki ulusal dernek temsilcileri de bu toplantılara katılır.

Taraflar, bu işbirliğinin devamı ile ilgili birbiri ile görüş alışverişinde bulunmak, bir önceki yılı değerlendirip, bir sonraki yılı planlamak amacıyla her yıl toplanırlar.

D. YÜRÜRLÜK VE SÜRE

Bu Mutabakat Zaptı _____ tarihinde yürürlüğe girecek ve _____ tarihinde [Yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yılı aşamaz] sonlanacaktır. Bitiş tarihinden altı ay önce taraflar bir araya gelerek süreyi uzatıp uzatmamaya karar vereceklerdir.

Taraflar anlaşarak, bu Mutabakat Zaptı'nda yazılı olarak değişiklik yapabilirler.

Taraflardan biri, diğer tarafa önceden yazılı olarak bildirmesi kaydıyla bu Mutabakat Zaptını tek taraflı olarak sonlandırabilir.

Tekin KÜÇÜKALİ

Türk Kızılayı

Genel Başkanı

09.01.2008

PROF.DR Zeki KILIÇASLAN

TUVSDF

Genel Başkan Vekili

09.01.2008